

(12)

BREVET DE INVENȚIE

(21) Nr. cerere: **a 2011 01002**

(22) Data de depozit: **06/10/2011**

(45) Data publicării mențiunii acordării brevetului: **30/03/2017** BOPI nr. 3/2017

(41) Data publicării cererii:
30/07/2015 BOPI nr. 7/2015

(73) Titular:
• **INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE
DEZVOLTARE PENTRU FIZICA
MATERIALELOR, STR.ATOMIȘTILOR
NR.105 BIS, MĂGURELE, IF, RO**

(72) Inventatori:
• **POPESCU MIHAI,**
ALEEA COMPOZITORILOR NR.11, BL.G12,
AP.46, SECTOR 6, BUCUREȘTI, B, RO;
• **NICIU GHEORGHE HORAȚIU,**
ȘOS.PANDURI NR.60, BL.A, SC.B, ET.3,
AP.71, SECTOR 5, BUCUREȘTI, B, RO;
• **NICIU DANIELA ORTENSIA,**
ȘOS.PANDURI NR.60, BL.A, SC.B, ET.3,
AP.71, SECTOR 5, BUCUREȘTI, B, RO;

• **MANEA ȘTEFAN ADRIAN,**
STR. CONSTANTIN TITEL PETRESCU
NR. 9, BL. C 29, SC. A, AP. 50,
BUCUREȘTI, B, RO;
• **LORINCZI ADAM, ALEEA POSTĂVARUL**
NR.4, BL. C 4, AP.86, SECTOR 3,
BUCUREȘTI, B, RO;
• **VELEA ALIN, STR.C.A.ROSETTI NR.41,**
BL.B 5, SC.C, ET.3, AP.14, CORABIA, OT,
RO;
• **ȘIMANDAN IOSIF DANIEL,**
BD. ECATERINA TEODOROIU NR. 286,
TÂRGU JIU, GJ, RO;
• **SAVA FLORINEL, STR.VASILE CÂRLOVA**
NR.6, SECTOR 3, BUCUREȘTI, B, RO

(56) Documente din stadiul tehnicii:
GB 1061949; JPS 6475662 (A)

(54) **PROCEDEU PENTRU OBTINEREA MATERIALELOR ÎN
SISTEME CALCOGENICE $As_2S_3-Eu_2S_3$ și $As_2S_3-Er_2S_3$**

RO 130407 B1

1 Invenția se referă la un procedeu de obținere a materialelor în sistemele calcogenice
As₂S₃ - Eu₂S₃ și As₂S₃ - Er₂S₃ pentru depunerea de straturi subțiri prin metoda PLD.

3 Sticla de As₂S₃ dopată cu Eu₂S₃ sau Er₂S₃ conține doturi cuantice de Eu₂S₃ și, res-
pectiv, Er₂S₃. Filmele subțiri de As₂S₃ dopate cu Eu₂S₃ au fotoluminescența în domeniul vizibil,
5 iar cele cu Er₂S₃ au fotoluminescența în domeniul IR, și sunt destinate pentru producerea în
industria electronică de dispozitive cu emisie în vizibil sau în infraroșu și pentru conversia
7 energiei din IR în VIS.

9 Producerea de doturi cuantice este într-o dezvoltare continuă și are, în aria de preo-
cupări, materiale semiconductoare cu fotoluminescența în domeniul de lungimi de undă de
aproximativ 470...730 nm.

11 Din **GB 1061949** este cunoscut un procedeu de formare a filmelor din unul sau mai
multe metale rare calcogenice, care include etapele de încălzire a probei într-o cameră
13 sigilată, vidată la o presiune sub 10⁻⁵ mm Hg, până la o temperatură care asigură evaporarea
probei și depunerea probei evaporate pe un substrat, temperatura camerei fiind de cel puțin
15 200°C.

17 De asemenea, **JPS 6475662 (A)** se referă la obținerea simplă a filmelor de calcoge-
nide amorfe, cu diferite compoziții, în care ținta este o substanță simplă, cum ar fi Ge sau As
și un gaz care conține un compus calcogen al unui metal rar, pentru a forma filme calcoge-
19 nice binare, cu diferite compoziții.

21 Doturile cuantice sunt nanoparticule ale anumitor materiale semiconductoare, care
au o proprietate nouă, și anume o bandă de emisie cât mai îngustă, în domeniul de interes.
Există o corelare între dimensiunea particulelor și lungimea de undă pe care este centrată
23 emisia, și anume particulele cu dimensiuni mici sunt centrate pe domeniul albastru, iar cele
cu dimensiuni mai mari în cel roșu. Astfel, teoretic, se poate obține tot domeniul vizibil cu
25 același tip de material.

27 De asemenea, depunerile de filme subțiri din aceste materiale pot crește randamentul
celulelor fotovoltaice cu până la 60%.

29 Sticla Er:As₂S₃ excitată la 980 sau 810 nm are o emisie în domeniul 1500...1600 nm
(1550 nm, ⁴I_{13/2} → ⁴I_{15/2}, Er³⁺). Caracterizarea microscopică a arătat că sticla de As₂S₃ dopată
cu Er₂S₃ conține cristalite reziduale de Er₂S₃, care sunt responsabile de benzile de fotolumi-
31 niscentă de la 1550, 980, și 810 nm, caracteristice Er₂S₃ policristalină [**S. Q. Gu, S.**
Ramachandran, E. E. Reuter, D. A. Turnbull, J. T. Verdeyen, S. G. Bishop, J. Appl.
33 **Phys., 77, p. 3365 (1995)].**

35 Fotoluminescența Eu²⁺ în ZnS:Eu²⁺, cu excitație la 256 nm și 340 nm, este la 514 nm
[**Liu Shu-Man, et al., Chin. Phys. Lett., Vol. 17, No. 8, p. 609, (2000)].**

37 Tranzițiile cele mai importante ale Eu³⁺ : ⁵D₀ → ⁷F₂, ⁵D₀ → ⁷F₃, sunt la la 591 și 616 nm
[**S.A. Saleem, B.C. Jamalajah, A. Mohan Babu, K. Pavani, L. Rama Moorthy, Journal of**
Rare Earths, Vol. 28, No. 2, p. 189, (2010)].

39 Domeniul de interes pentru telecomunicații este domeniul de lungimi de undă
1300...1700 nm. Grupările hidroxil, contaminanți comuni ai matricii vitroase, produc o
41 absorbție puternică, centrată la 1380 nm.

43 Procedeu la care se referă invenția asigură eliminarea vaporilor de H₂O, permite
eșaparea SO₂ rezultat din reacția cu urmele de oxigen, asigură eliminarea urmelor de HCl,
prin temperatura maximă de tratament asigură păstrarea concentrației substanțelor în
45 sistemele calcogenice care fac obiectul acestei invenții, și asigură păstrarea stoechiometriei
Eu₂S₃ în materialele din sistemele calcogenice As₂S₃ - Eu₂S₃, utilizate ca ținte pentru
47 depunerea de straturi subțiri prin metoda PLD.

RO 130407 B1

- Pulberea sintetizată în sistemele calcogenice $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Eu}_2\text{S}_3$ și $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Er}_2\text{S}_3$, datorită metodei de sinteză, are urme de HCl și H_2O . 1
- Procedeul la care se referă invenția asigură eliminarea vaporilor de H_2O , permite evaporația SO_2 rezultat din reacția cu urmele de oxigen, asigură eliminarea urmelor de HCl în materialele din sistemele calcogenice $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Eu}_2\text{S}_3$ și $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Er}_2\text{S}_3$, utilizate ca ținte pentru depunerea de straturi subțiri prin metoda PLD. 3 5
- Sticla de As_2S_3 are $T_g = 192,2^\circ\text{C}$ și este considerată a fi adusă în stare lichidă după 310°C . După temperatura de 410°C , presiunea de vapori a As_2S_3 crește semnificativ. 7
- Procedeul conform invenției asigură păstrarea concentrației substanțelor în materialele din sistemele calcogenice $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Eu}_2\text{S}_3$ și $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Er}_2\text{S}_3$, utilizate ca ținte pentru depunerea de straturi subțiri prin metoda PLD. 9 11
- Eu_2S_3 și Er_2S_3 au o temperatură de formare în jur de 500°C . La aproximativ 575°C , Eu_2S_3 se descompune, cu formare de Eu_3S_4 și S. În Eu_3S_4 există un atom de Eu^{2+} și doi de Eu^{3+} . Eu^{2+} are o fotoluminescență redusă, la 514 nm, reducând eficiența fotoluminescenței Eu^{3+} de la 591 și 616 nm. 13 15
- Indicarea modului în care invenția poate fi exploatată industrial*
- Procedeul conform invenției asigură obținerea materialelor în sistemele calcogenice $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Eu}_2\text{S}_3$ și $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Er}_2\text{S}_3$ pentru utilizarea lor ca ținte pentru depunerea de straturi subțiri prin metoda PLD, pentru producerea, în industria electronică, de dispozitive cu emisie în vizibil sau în infraroșu și pentru conversia energiei din domeniul IR în domeniul VIS. 17 19
- Prin aplicarea procedurii conform invenției se obțin avantaje în raport cu procedeele cunoscute din stadiul tehnicii. 21
- Producerea de doturi cuantice este într-o dezvoltare continuă și are, în aria de preocupări, materiale semiconductoare, incluzând CdTe, CdSe/ZnS, PbSe, ZnCdSe/ZnS, cu fotoluminescența în domeniul de lungimi de undă de aproximativ 470...730 nm. 23 25
- As_2S_3 în stare vitroasă are o stabilitate chimică ridicată, în medii neutre și acide.
- Au fost studiate noi heterostructuri la nanoscală din nanocristale de Yb, Er:NaYF₄ decorate cu doturi cuantice de CdSe, pentru conversia energiei din NIR în VIS (sub-band-gap photoconductivity) [Chenglin Yan, Afshin Dadvand, Federico Rosei, Dmitrii F. Peregichka, J. Am. Chem. Soc, 132, p. 8868-8869, (2010)]. 27 29
- Caracterizarea microscopică a arătat că sticla de As_2S_3 dopată cu Er_2S_3 și Eu_2S_3 , care face obiectul acestei invenții, conține cristalite reziduale de Er_2S_3 și Eu_2S_3 , care sunt responsabile de benzile de fotoluminescență, caracteristice de Er_2S_3 și Eu_2S_3 policristaline. 31 33
- Procedeul conform invenției controlează, din durata tratamentului termic la temperatură maximă, cantitatea necesară de cristalite reziduale de Er_2S_3 și Eu_2S_3 . 35
- Eu_2S_3 și Er_2S_3 au o temperatură de formare în jur de 500°C . La aproximativ 575°C , Eu_2S_3 se descompune, cu formare de Eu_3S_4 și S. În Eu_3S_4 există un atom de Eu^{2+} și doi de Eu^{3+} . Eu^{2+} are o fotoluminescență redusă, eficiența fotoluminescenței Eu^{3+} de la 591 și 616 nm fiind și ea redusă [Yong Joon Park, Tack Jin Kim, Young Hwan Cho, Yongju Jung, Hee-Jung Im, Kyuseok Song, Kwang Yong Jee, Bull Korean Chem. Soc., Vol. 29, No. 1, (2008)]. 37 39 41
- Procedeul conform invenției asigură păstrarea stoechiometriei Eu_2S_3 în materialele din sistemul calcogenic $\text{As}_2\text{S}_3 - \text{Eu}_2\text{S}_3$, utilizate ca țintă pentru depunerea de straturi subțiri prin metoda PLD și o eficiență ridicată a fotoluminescenței, datorată ionului Eu^{3+} . 43
- Domeniul de interes pentru telecomunicații este domeniul de lungimi de undă 1300...1700 nm. Grupările hidroxil, contaminanți comuni ai matricii vitroase, produc o absorbție puternică, centrată la 1380 nm, reducând semnificativ eficiența fotoluminescenței Er^{3+} de la 1550 nm. 45 47

RO 130407 B1

1   Procedeul conform invenției asigură eliminarea vaporilor de H₂O, cu maximizarea
fotoluminescenței Er³⁺ de la 1550 nm.

3   *Prezentarea detaliată a obiectului invenției*

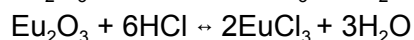
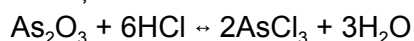
Procedeul conform invenției a avut în vedere modificarea caracteristicilor filmelor
amorfe de As₂S₃ prin coprecipitarea, în faza de sinteză, a Eu³⁺ și Er³⁺, precum și pregătirea
de ținte pentru depunerea prin PLD a straturilor subțiri.

7   **Exemplu**

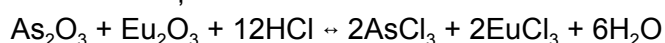
A. Obținerea As₂S₃ - Eu₂S₃

Reactivi: As₂O₃ - e.g.; Eu₂O₃ - e.g.; HCl - e.g.

Reacția de dizolvare:

Rezultă reacția totală:

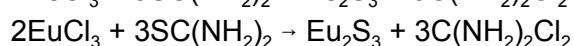
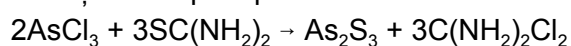
Reacția a avut loc la rece, timp de 72 h.

Coprecipitarea:

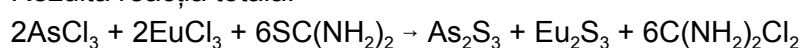
Reactivi:

SC(NH₂)₂ - e.g.

Reacția de coprecipitare:

Rezultă reacția totală:

Reacția a avut loc la temperatura de 80°C.

Tabelul 1

Materiile prime utilizate - As₂S₃ - Eu₂S₃

Nr. crt.	Reactiv	Cantitate
1	As ₂ O ₃	44,00
2	Eu ₂ O ₃	2,64
3	HCl	155,00
4	SC(NH ₂) ₂	192,00

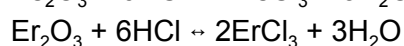
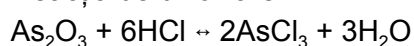
S-a obținut un precipitat galben auriu. Spălarea s-a făcut cu apă deionizată, până la
pH neutru.

Uscarea precipitatului s-a făcut în etuvă la 100°C, timp de 24 h. Precipitatul s-a închis
la culoare.

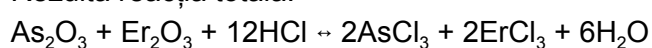
B. Obținerea As₂S₃ - Er₂S₃

Reactivi: As₂O₃ - e.g.; Er₂O₃ - e.g.; HCl - e.g.

Reacția de dizolvare:

Rezultă reacția totală:

Reacția a avut loc la rece, timp de 72 h.

RO 130407 B1

Coprecipitarea:	1
Reactivi:	
SC(NH ₂) ₂ - chem. pure, Riedel-de Haën	3
Reacția de coprecipitare:	
2AsCl ₃ + 3SC(NH ₂) ₂ → As ₂ S ₃ + 3C(NH ₂) ₂ Cl ₂	5
2ErCl ₃ + 3SC(NH ₂) ₂ → Er ₂ S ₃ + 3C(NH ₂) ₂ Cl ₂	
Rezultă reacția totală:	7
2AsCl ₃ + 2ErCl ₃ + 6SC(NH ₂) ₂ → As ₂ S ₃ + Er ₂ S ₃ + 6C(NH ₂) ₂ Cl ₂	
Reacția a avut loc la temperatura de 80°C.	9

Tabelul 2 11

Materiile prime utilizate - As₂S₃ - Er₂S₃

Nr. crt.	Reactiv	Cantitate
1	As ₂ O ₃	44
2	Er ₂ O ₃	2,7
3	HCl	155
4	SC(NH ₂) ₂	192

S-a obținut un precipitat galben auriu. 19

Spălarea s-a făcut cu apă deionizată până la pH neutru. Uscarea precipitatului s-a făcut în etuvă la 100°C, timp de 24 h. Precipitatul s-a închis la culoare. 21

Obținerea materialelor compacte pentru depunerea prin PLD a straturilor subțiri. 23

Pulberile de As₂S₃ - Eu₂S₃ As₂S₃ - Er₂S₃ au fost încărcate în fiole de cuarț cu diametrul interior de 14 mm, și introduse într-o nacelă susceptoare din graft spectral pur. Pentru obținerea materialelor compacte pentru depunerea prin PLD a straturilor subțiri a fost utilizată o instalație cu încălzire inductivă. 25

Având în vedere că sticla de As₂S₃ are T_g = 192,2°C și este considerată a fi adusă în stare lichidă după 310°C, și că Eu₂S₃ are o temperatură de formare în jur de 500°C, precum și de faptul că, la aproximativ 575°C, Eu₂S₃ se descompune, cu formare de Eu₃S₄ și S, tratamentele termice pentru obținerea țintelor pentru depunerea de straturi subțiri prin PLD au fost efectuate în atmosferă protectoare, la temperatura maximă de 491°C. 27

Instalația are o putere maximă de 30 kW. Domeniul de frecvență este acordabil în funcție de conductivitatea susceptului: 50...300 kHz. Generatorul de înaltă frecvență este cuplat cu regulatorul de proces tip Eurotherm 126, care permite practicarea de segmente de proces de încălzire, caracterizate prin temperaturile inițiale, respectiv, finale, și printr-o rampă (pozitivă sau negativă) de evoluție a temperaturii reglabile manual. Incinta instalației este formată dintr-un tub din cuarț transparent, cu diametrul 80 mm și lungimea de 500 mm, detașabil prin acționare hidraulică manuală. Este dotată cu manometre pentru vid și presiune atmosferică și cu racorduri pentru introducerea de amestecuri de gaze și evacuare. Incinta se videază la 2 x 10⁻⁵ torr. Se introduce în incintă Ar 99,999% la 1,1 atm. A fost executată o nacelă din grafit. A fost etalonată temperatura obținută pe nacelă, în funcție de puterea indusă. Parametrii sunt dați în tabelul 3. 33

RO 130407 B1

Tabelul 3

Temperatura nacelei din grafit, în funcție de puterea indusă

Putere (%)	Temperatura (°C)
65,00	491,00
60,00	464,00
55,00	437,00
50,00	410,00
45,00	373,00
40,00	335,00
35,00	298,00
30,00	260,00
25,00	233,00
20,00	203,00
15,00	182,00
10,00	172,00
5,00	164,00
0,00	60,00

Fiolele de cuarț cu pulbere de $As_2S_3 - Eu_2S_3$ sau $As_2S_3 - Er_2S_3$ au fost încărcate în nacela din grafit și introduse în incinta instalației. Aceasta a fost vidată la 2×10^{-5} torr, timp de 15 min. Apoi a fost introdus în incintă Ar 99,999% la 1,1 atm. Parametrii de lucru sunt prezentați în tabelul 4.

Tabelul 4

Temperatura nacelei din grafit, în funcție de puterea indusă și timpul de operare

Putere (%)	Timp (min)	Temperatura (°C)
65,00	480	491,00
60,00	65	464,00
55,00	63	437,00
50,00	60	410,00
47,30	55	392,00
35,00	45	298,00
0,00	0	60,00

Prin procedeul la care se referă invenția au fost obținute materiale compacte în sistemele calcogenice $As_2S_3 - Eu_2S_3$ și $As_2S_3 - Er_2S_3$, materiale ținte pentru depunerea prin PLD a straturilor subțiri.

RO 130407 B1

Revendicare

1

Procedeu de obținere a materialelor în sisteme calcogenice $As_2S_3 - Eu_2S_3$ și $As_2S_3 - Er_2S_3$ prin solubilizarea materiilor prime urmată de coprecipitare, spălare, uscare și tratare termică pentru depunere în straturi subțiri prin metoda depunere laser pulsată, **caracterizat prin aceea că** pulberile de $As_2S_3 - Eu_2S_3$ și $As_2S_3 - Er_2S_3$, obținute prin dizolvarea materiilor prime, trioxid de arsen și trioxid de europiu, respectiv, erbiu, în acid clorhidric, coprecipitarea cu tiouree, spălarea cu apă deionizată până la pH neutru și uscarea la $100^\circ C$, sunt supuse unui tratament termic la o temperatură maximă de $491^\circ C$, timp de 192 min, tratamentul termic având loc în atmosferă de argon 99,999%, la 1,1 atm.

Editare și tehnoredactare computerizată - OSIM
Tipărit la: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
sub comanda nr. 144/2017